

пентрѣ

МШТЕ, ШМЪ ШІ ЛІТЕРАТУРЪ.

№. 11.

Luni, 11. Martie

1846.

I S T R I A N A.

Hilf Gott der weisen List,
 Mit der du, grosses Volk, begabt gewesen bist,
 Du wustest wohl den Lauf der Welt und ihre
 Sachen,
 Und dass ein jeder Mensch ihm musste Rechnung
 machen,
 Er selbst und was er hat, das fliege nur dahin,
 Was aufgeschrieben sey, behaelt er zum Gewinn.
 Martin Opitz.

Ажте Домна артеі челоі днцеленте кѣ
 каре аді фост днзестраді воі romanі, омені
 марі, воі аді кѣпоскѣт кѣрѣл лѣтні ші ал
 лѣкрѣлор еі, ші кѣ тот отѣл тревѣе съ і
 се сѣнѣе; ел днсѣшн ші тот че аре ел, тре-
 че ші се дѣче, пѣмаі че сѣ скрѣс рѣтѣне
 дрепт кѣднѣ непериторѣ.

Істрѣл саѣ Дѣнѣреа, ачест рѣѣ де
 днѣтѣл ранѣ дн Европа, деспѣрѣдіа, не
 тѣмпѣл челор векі, Месіа де Дачіа лѣ
 Траіан, днчепѣнд дела гѣра Партісѣлзі
 саѣ а Тисеі сѣпт 38° де лѣнѣіме цеогра-
 фѣк ші 45° 10' де лѣдѣіме цеографѣк,
 пѣлѣ ла вѣрсареа са дн мареа Неагрѣ
 сѣпт 47° 20', — 45° 25'; — іарѣ не тѣм-
 пѣл пострѣ деспарте імперѣл тѣрческ про-
 прѣі де Банатѣл темішан ші де прѣнчѣ-
 пателе данѣвіане. Сѣпт 40° 8' — 44° 40',
 прѣметѣе дн сѣнѣл сѣѣ не рѣѣл Тѣрна
 саѣ Черна, каре кѣргѣнд де кѣтрѣ теаѣѣ-

поапте се варѣѣ дн стѣнга Істрѣлзі ші
 формѣаѣл марѣінеа оціденталѣ а Дачіеі
 австрале саѣ а Істрианеі, дѣпѣ Лаонікѣ, а-
 декѣ а Цѣррі ромѣнеці діп зіоа де асѣѣзі.
 Дндатѣ ла вѣрсареа ачестѣ рѣѣ мѣк, да-
 рѣ фамос днѣк ла чеі векі, не рѣпа са
 чеа стѣнгѣ, се афла четатеа чеа зідѣтѣ
 де Імператорѣл Траіан, Тѣрна, саѣ Тѣрна
 дѣпѣ Птолемеіѣ, саѣ Зернес дѣпѣ Жѣрѣс-
 консѣлтѣл Шлпан. Маі дн жос не Істрѣ,
 дн о дістанѣѣ де 3 мѣліаре цеографѣче,
 ла Северіѣл де акѣт, зідѣсе Траіан несте
 ачест рѣѣ фамосѣл сѣѣ под, ачеа а опта
 мѣнѣне а лѣтні, аі кѣрѣі пѣластрі се вѣд
 ші асѣѣзі де амѣндозѣ пѣрѣдѣе рѣѣлзі.
 Днп ачест днѣт кѣрѣе Істрѣл, фѣкѣнд доѣе
 марі котѣтѣрѣ, кѣтрѣ теаѣѣ-зі пѣлѣ сѣпт
 40° 20', — 43° 50', знде прѣіметѣе де а
 дреапта не мѣкѣл рѣѣ Радіарѣіѣ, лѣнгѣ
 каре се афла не тѣмпѣл Романѣлор чѣта-
 теа чеа мѣлт пѣмѣтѣе дн історіе Радіаріа.
 Де ачі кѣрѣе кѣтрѣ рѣѣсѣрѣт, формѣнд о
 мѣкѣ котѣтѣрѣ кѣтрѣ теаѣѣ-зі, пѣлѣ сѣпт
 45° 25', — 44° 15', знде се афла не тѣм-
 пѣл челор векі А х і u m, іар акѣт Раса-
 віна, ші знде днчепѣеа валѣл Роман каре
 се днтѣндеа пѣлѣ дн мареа Неагрѣ ла
 Томі саѣ Кѣвстенѣці діп зѣлеле нѣстре. А-
 кѣт се днгоарче іарѣшн кѣтрѣ теаѣѣ-

поапте, ши приимеще сѣпт $45^{\circ} 40'$, — $45^{\circ} 28'$, де а стѣнга пе днсемпатѣ рѣѣ Сепет (дин контра четѣдїи челеї тѣлт помепите де Птоломеїѣ, *Dinopectia*), каре формѣазѣ марѣнеа ориенталѣ а Дачїеї астрале.

Дн ачаастѣ дистанѣ де врео 90 милиаре географиче, дѣпѣ кѣрѣереа Исгрѣлї дн дїверсе дїрепчїзнї, се аола пе амѣндозе рѣпеле лїи зп нѣтѣр де четѣдїи фбрте днсемпат, каре парте се зидїсерѣ маї днпайнте де венїреа Романїлор, парте се фндасерѣ де Императорїи романї дншїшї, пѣлѣ ла пѣвѣлїреа годїлор, парте маї тѣрзїѣ де Константїн чел маре, парте де Івстїнїан чел д'ѣлтѣїѣ, ши але кѣрора рѣїне се вѣд ши дн зїмеле нѣстре.

Еѣ тѣ фолосїи де тїмпѣл вакандеї дїн вара трекуѣт спре а вїсїта ачест дїнѣт интересант ал Дѣлїї дїнпревѣл кѣ алїї дої содї. Днчепѣтѣл дн фѣкѣї кѣ Цїѣрѣїѣ, зп ораш дїн поѣ зидїт дѣпѣ депѣртареа тѣрчїлор дїн четатеа че есїстѣа маї днпайнте аколо ши каре се дѣрѣмаче дѣпѣ трактатѣл дела Адрианополи, сѣпт $43^{\circ} 28'$, — $43^{\circ} 52'$. Аїчї се вѣд днкъ дн їнѣсла чеа шїкѣ, дїпайнтеа карантїнеї, рѣїнеле зпїї кастел шїк, каре маї днпайнте се нѣтеа Сѣлїїорѣїѣ, ши дела каре ар фї кѣпѣтат ши орашѣл нѣтеле сѣѣ. — Дѣпѣ зїчерїле котѣне, кастелѣл ачеста с'ар фї зидїт де Пепезї кѣтрѣ днчепѣтѣл мїменїѣлї нѣстрѣ, дарѣ їсторїа нѣ шїе нїмїка де зп атаре ашезѣтѣнт ал ачестор репѣвїїканї їндїстриїшї дн дїнѣтѣрїле ачестеа, кѣ тоате кѣ спѣне деспре маї тѣлте ашезѣмїнте а ле лор пе лѣогѣ мареа Неагрѣ ши маї вѣртос дн Крїм. Дѣпѣ спѣсѣл Домнїѣлї доктор Себенї, дн аїї трекуѣдї с'ар фї а-

флат кѣрѣмїзї кѣ їнскрїпчїзнї романе дн рѣїнеле ачестѣї кастел. Еѣ вїсїтаї ачесте рѣїнї дн стареа лор чеа маї дѣрѣматѣ де акѣт, ши аолаї днтр'адевѣр дозе фелѣрї де зїд, зпѣл маї поѣ ши маї слав, ши алтѣл маї векїѣ ши де зп чїмент фоарте таре, каре с'ар пѣтеа лѣа де лѣкрѣ роман фѣрѣ темере де а грешї. Маї днпайнте де депѣртареа тѣрчїлор фѣ ачеста зп вастїон тѣрческ каре слѣжїа totdeodatѣ ши де днїкоаре. — Еѣ врѣї сѣ трек ши песте Дѣлїре ла Рѣшчїїк ка сѣ вѣзѣ векїѣл Трїманїум, дарѣ тот тїмпѣл кѣт ампетрекуѣт дн Цїѣрѣїѣ а фост фоарте днпотрївїторїѣ. Дечї трекуѣї сѣ лас днпайнїреа ачестеї дорїнде пѣлѣ ла алтѣ окасїїне, ши плекаї пе рѣпа Дѣлїрїї дн сѣс ка сѣ вїсїтез алте локѣрїї їнтересанте.

Дн о дистанѣ кам де патрѣ милиаре географиче дела Цїѣрѣїѣ спре апѣс, ла сатѣл Петрошанї, мошїеа Домнїѣлї Лапатї, аоларѣт пе рѣпа Дѣлїрїї о четате де пѣтѣнт, (retranchement), дн формѣ де пѣтрат овлѣнг, днквнцїаратѣ де зп шанѣ ши де зп вал де треї пѣрдї. Тїмпѣл чел скѣрт нѣ пе ертѣ сѣ фачеш черчетѣрї маї марї, дарѣ жпнїї Лапатї пе спѣсерѣ кѣ маї дн сѣс пе рѣпа Дѣлїрїї, дн о дистанѣ кам де дозе мїї де пашї, дїн контра сатѣлї Крївїна (че заче де а дреапта Дѣлїрїї ши де а дреапта Іантреї, саѣ а Іатрѣлї дѣпѣ чеї векї, каре се варсѣ ачї дн Дѣлїре), с'аѣ афлат маї тѣлте кѣрѣмїзї романе. Дечї терсерѣт кѣ тодїї ла фаѣа локѣлї, пѣсерѣт пе дѣранї сѣ сапе, ши аоларѣт днтр'адевѣр маї тѣлте вѣкѣдї де кѣрѣмїдѣ, маї дн фаѣа пѣтѣнтѣлї. Челе че се пѣстрарѣ днтреїї, авеа о лѣнїїме де $2\frac{1}{2}$ пїчїоре, о лѣдїїме де 1 пїчїор ши

о grosime 1 1/2, децете, de amъndoze пърдѣ лециміи къ gardini саѣ дпкеіетъри, ши дп мѣлок пѣрта інскріпчїѣнеа LEG. I. ITAL — *Щим дин Ітїнерарїѣл roman (Hodoerogicon), къ Legio I. Italica стаціона ла Nouae deadреапта Дънърїї, маї дин контра Петрошанїлор, даръ де вѣпъ сеамъ коордїле еї се дптїндеа пе амъndoze рѣпеле Дънърїї. — Спре че скоп аѣ слѣжит ачесте къръмізі пѣ пѣтѣї devїна, пентрѣкъ дп локѣл ачела пѣ афларъмъ зрме de xid ши prin зрмаре нїчі de врезн edїfїdїѣ. — Домъла Лапатї дърѣї мѣсевлѣї колециал челе позе вѣкѣдї, пе каре се пѣтеа четї інскріпчїѣнеа.*

Дела Петрошанї кѣлторїрѣмъ кѣтрѣ Zimnichea, зп тѣргъ мѣрїшор, кѣ о карантинѣ, свѣт 43°, — 43° 45', ши prin зрмаре токмаї пе Meridianъла de мѣлок ал Istrianeї пѣстре. Din сѣс de Zimnichea афларъмъ о алтѣ четате de пѣтѣмъ перѣпа Дънърїї, de о оїгърѣ маї пѣтратѣ, лѣпгъ de 200 ши латѣ de 150 пашї, дпкѣнцїзратѣ кѣ дозе шандѣрї ши дозе валърї de треї пѣрдї. Пѣсерѣмъ пе дъранї сѣ сапе ши афларъмъ маї мѣлте петре рѣпте ши deосевїте вѣкѣдї de vase. Локѣиторїї пе спѣсерѣ кѣ с'ар ої афлат аколо ши зрне кѣ чепъшъ ши dїverse алте vase de пѣтѣмъ. De вѣпъ сеамъ кѣ аїчі ера Contra-Dimium саѣ Quinto-Dimium, кѣмъ'л пѣтешѣ Прокопїѣ, ши пѣтемъ пресѣпѣне кѣ провавилїтате кѣ ши пѣтеле Zimnichea пѣ е алтѣл декѣт Dimnicia, оїндѣкъ дп рѣтѣлешѣ d дпайнте de i се пропѣвдѣ дп ворѣеле челе кѣрате ка греческѣл z (прекъм dico zik, audire азїре etc.) — Аїчі афларъмъ ши окасїѣне сѣ тречет песте Дънъре, ши сѣ пе рекомпенсѣмъ пердереа

оѣкѣтѣ ла Рѣшчїѣк, prin вїсїтареа Сїсто-вѣлѣї.

Ачеастѣ четате тѣрчѣаскѣ заче пе кѣлтеа зпѣї deal, прекъмъ закъ маї тоате четѣдїле каре се афлѣ de а дреапта Дънърїї, ши аѣеа се поате компара кѣ сатѣл Рѣшїнарї дин Трансїлванїа, атѣт дп прївїнда тѣрїмії кѣт ши а архїтектѣрїї сале. — Дпсодїдї de зп тѣрк, пе каре нї'л de дерѣ ла ватѣ, терсерѣмъ ла шкоала кредїѣнеаскѣ, каре се афлѣ дп оїндѣт de треїзечї de ані ши аре акѣмъ патрѣ професорї, каре пропѣн щїндѣле елементаре ши маї мѣлте лїмѣї, дп спечїе чеа гречѣаскѣ, словенеаскѣ, вѣлгѣреаскѣ, апої чеа цѣрманѣ ши чеа францѣазѣ, дарѣ маї мѣлт кѣ пѣтеле декѣт дп фапѣтѣ, чеаа че се поате лесне дпделѣде дин ачеаста, кѣ пе професорѣл лїмѣїї францѣезе ши цѣрмане авїа'л пѣтѣрѣмъ адъче сѣ пе рѣспѣзїлѣ кѣ Аша ши Нѣ дптр'ачесте лїмѣї ла нїше дптревѣрї сїмпле чеї оѣкѣсерѣмъ. Дої дптр'ачешї Домпї пе дпсодїрѣ ла вїсерїѣк кредїѣнеаскѣ (вѣлгѣреаскѣ) чеа поатѣ, знде дпдатѣ ла прагъла зшеї дин афарѣ афларъмъ дозе петре кѣ інскріпчїѣнї romane, дарѣ зпа дин непорочїре пѣ се пѣтеа чїтї, de пе чеамалѣтѣ каре ера рѣпѣтѣ de амъndoze пѣрдїле пѣтѣї сѣ копїез зрмѣтѣореа інскріпчїѣне :

Копїе посївїлѣ :

VVSSHP
INICIVS
ICTVS E
ICIAE M
IAECONIV
M F

Сѣмїлїнїре прован :

VIVVS S. H. P.
ANICIVS IN
VICTVS ET
ANICIAE. ME
DIAE CONIVGI
B. M. F.

*)

De citit:
 Vivus sibi hoc posuit
 Anicius Invictus
 et Aniciæ Mediæ
 Conjugi
 bene merenti facit.

Ромънеце:
 Ачест монумент дъ
 пвсе сиеши джкъ дъ
 виадъ Аничиѣ Инвикт,
 шѣл фѣкъ Аничиѣи Ме-
 диѣи соѣиѣи сале че-
 леи пине де мерите.

Marci filius Faber
 mercurialis,
 Quintus Gratiannus,
 Lucius. —

Маркъ Валеріѣ Лем-
 паріѣ мерквріал,
 Чинтѣ Граѣианѣ, Лъ-
 чиѣ. —

Dinaintea zshei altarъlѣи не арътаръ
 o mare пиеатръ de marmъre ръстврнатъ,
 шѣ не спвсеръ къ не фаѣа дптоарсъ се
 афлъ фѣгѣрѣ тѣѣате дъ bassorillievo шѣ дп-
 тре дѣнселѣ о инскрипчивне латинъ; ачеа-
 ста фѣреѣе пѣ о пѣтѣи чѣти, къчѣ оаменѣи
 пѣ врѣръ сѣшѣи стрѣче астернѣтѣлѣ висеричѣи
 сѣре аѣми контента кѣрѣоситатеа; дпсъ еѣ
 тѣ асеквраръ къ пѣрѣнтеле епископѣлѣ ка-
 толѣк дѣи Бѣквѣрѣщѣи о ар фѣи копѣат дп а-
 ниѣи трѣкѣдѣи.*) Дѣпъ ачеаста не дѣсеръ
 ла зп антикарѣв тѣрк, каре не арѣтѣ маѣ
 тѣлте монете романѣ шѣи зп Аполло де
 арашъ къ шарпеле дп стѣлѣга, пѣнтрѣ
 каре черѣ 500 леѣи, карѣи фѣреѣе пѣ пѣтѣи
 сѣѣи даѣ. De аколо мерсерѣм ла четѣ-
 деала тѣрчѣаскъ чѣа рѣпнатъ, каре се афлъ
 не зп деал дпѣлтишор лѣлѣгъ рѣпна Дѣ-
 пѣрѣи, дп зидѣрѣле ачестеѣа афларѣм о
 пиеатрѣ рѣптъ, къ ачеастѣ инскрипчивне
 вѣтѣматъ:

Komie posivilъ:

ALERIV
 M. F. FAB. MER
 G ATI LVCIV

De citit:

Quintus Valerius

Sъплинѣре провав:

Q. VALERIVS
 M. F. FAB. MERC.
 Q. GRATI. LVCIVS

Ромънеце:

Чинтѣ Валеріѣв фѣѣлѣ лѣи

Пиеатра не каре се афлъ ачеастѣ ин-
 скрипчивне е о пиеатрѣ арѣноасъ ordinarъ,
 шѣи тѣи пѣр към аѣ пѣтѣт лѣтерѣле сѣ се
 пѣстрѣе не дѣнса дп о старѣ де а се
 пѣтеа чѣти. De вѣлѣ сеамъ къ сѣа пѣс ачѣ
 де тѣрчѣи маѣ тѣрѣиѣ; дп дпчѣпѣт се паре
 къ ар фѣи фост ла зп edifiц пѣвлѣв, пѣн-
 трѣ а кърѣи рѣдикаре аѣ контрѣвѣит indivi-
 дѣеле але кърора пѣте сѣлѣт сѣрѣсе.

Дп о distандѣ де о вѣлѣ жѣмѣтате
 де ѡрѣ кътрѣ рѣсѣрѣит дела четѣдеалъ не
 спвсеръ къ дп вѣи се вѣд дпкъ рѣпеле
 зпѣи веѣи четѣдѣи romane, (поате къ Di-
 nitum, де пѣ къмѣа Novae), шѣи къ дптр'дп-
 селе се афларъ маѣ тѣлте пѣѣтре дпскриѣе
 шѣи монете веѣи. Дарѣ фѣиндѣкъ се апропѣа
 сеара, пѣ пѣтѣрѣм се мерѣем сѣ ле ве-
 дем, пѣнтрѣкъ пѣ не ера ертат сѣ пѣтре-
 чѣм пѣптеа не пѣтѣлѣтѣл тѣрчѣескъ, фѣрѣ
 а дѣнеа апоѣ каранѣнѣ патрѣ зѣле, лѣверѣ
 не потрѣвѣит къ скопѣлѣ пострѣ. Аша дарѣ
 маѣ висѣтарѣм пѣмаѣ висѣрѣка чѣа мѣкъ а
 Ст. Dimitrie, зидѣтъ де пѣнчѣпеле Mateѣв
 Басараѣв. Ачеастѣ висѣрѣкъ е астернѣтѣ
 тѣтѣ къ кърѣмѣиѣи romane лѣлѣдѣи де 1 1/2
 пѣчѣѣре шѣи лате де 1 пѣчѣѣор. Не доѣе пѣ-
 тѣи вѣне сѣ чѣтѣескъ LEG. I. ITAL. Дп
 тѣнда висѣрѣчѣи вѣзѣи о пиеатрѣ де мarmъ-
 ре рѣстврнатъ, каре де вѣлѣ сеамъ аѣеа
 о инскрипчивне не фаѣа дпѣѣрѣсѣ, дарѣ шѣи
 не ачеаста трѣвѣиѣи сѣ о лас не чѣтѣтѣ ка
 шѣи не чѣа дѣи висѣрѣка вѣлѣгѣреаскъ. Ачеа-
 стѣ висѣрѣкъ зидѣтъ де зп пѣнчѣпѣе ромън,
 се висѣтѣ маѣ алес де ромънѣи пѣлѣ дп зѣоа

*) Дарѣ кънд ам фѣлѣт о висѣтѣ реверѣнѣѣиѣи
 сале дѣпъ дптоарчѣреа тѣа ла Бѣквѣрѣщѣи,
 крѣиѣиѣи зп рѣспѣнс пѣгатѣв.

de астьзі, ші офідіѣл вісеріческ се фаче дп лімба ротъпеаскъ.

Даръ орашѣл дп генерал е лѣкѣит де вѣлгарі, ші е центрѣл комердѣлѣві каре дп фаче България, ші ам пѣтеа зіче ші челелалте провинде тѣрчещі, къ Істриана поастръ. Аічі се знєск дрѣтѣріле дела Ловчеа, Тѣрнова ші Шѣтла, ші къ тѣте ачестеа портѣл пострѣ дела Зімнічеа е знѣл дінтре челе маі місерабіле. — Нѣтмеле де акѣм ал орашѣлѣві (Сістов), се къ поащѣ дін евѣл (вѣакѣл) де міжлок, даръ пѣререа къ с'ар фі формат дін ворѣа цѣрманѣ Fischhof (кѣрте де пеще), п'аре нічі зн темейз секѣр. Міе мі се паре къ дакъ а фост зн Quinto-Dimum, апоі а пѣтѣт съ фіе ші зн Sexto-Dimum, ші прін ѣрмаре пѣтмеле п'ар трѣвѣі адѣс аша де департе.

(Ва ѣрма.)

О ПРОБЪ ДІН ЛІМБА НОАСТРЪ.

Де провѣ воіѣ адѣче зн есемплѣ, дп каре кп ар фі фоарте фолосітор а се фаче центрѣ лімба ротъпѣ зн дікціонар е-тімологік, сінонімік, омонімік ші тронік, пѣіндѣсе тоате кѣвінтеле де о фаміліе ла зн лок, дѣпѣ а са рѣдѣчпѣ. — Прекѣм дін радікалѣл верѣ пѣп (пѣіѣ) се дерівѣ 19 верѣвѣрі компѣсе, прекѣм: „Антѣпѣіѣ, аппѣіѣ, компѣіѣ, депѣіѣ, діспѣіѣ, еспѣіѣ, спѣіѣ, імпѣіѣ, дптрѣпѣіѣ, опѣіѣ, постпѣіѣ, прѣпѣіѣ, пропѣіѣ, репѣіѣ, рѣпѣіѣ, сѣпѣіѣ, сѣпѣіѣ, транспѣіѣ орі стрѣпѣіѣ,“ ші дін фіе-каре асеменеа верѣ компѣс сѣ дерівѣ алте тѣлте кѣвінте кѣрате, формоасе, віне фѣкѣте, ші дрѣпт есплікатіѣе ротъпе тѣте дппрезѣп 152, прекѣм се арачѣ.

Рѣдѣчпѣ. 1. Пѣп орі пѣіѣ (pono) пѣс, пѣнере, пѣсѣтѣрѣ, пѣсѣчѣіѣне (positio) пѣітор, посітѣв.

Компѣсе. 2. Антѣпѣп орі антѣпѣіѣ (anterono), антѣпѣс, антѣпѣнере, антѣпѣсѣчѣіѣне, антѣпѣсѣтѣрѣ, антѣпѣітор, антѣпѣосітѣв.

3. Ап-пѣп, орі апѣіѣ, (apono), апѣс, апѣнере, апѣсѣчѣіѣне, апѣсѣтѣрѣ, апѣітор, перапосітѣ.

4. Депѣп орі депѣіѣ (de-pono), депѣс, депѣнере, депѣсѣчѣіѣне, депѣсѣтѣрѣ, депѣітор, депосітаріѣ, депосіторіѣ (depôt), депосітѣ.

5. Діс-пѣп орі діс-пѣіѣ (dispono), діспѣс, діспѣнере, діспѣсѣчѣіѣне (dispositione), діспѣсѣтѣрѣ, діспосітѣ, діспѣіторіѣ.

6. Ком-пѣп орі компѣіѣ (compono), компѣс, компѣнере, компѣсѣчѣіѣне (compositione), компѣсѣтѣрѣ, компѣітор, компосітѣв, компосітѣчіѣ, інкомпѣс, некompѣс.

7. Ес-пѣп орі ес-пѣіѣ (expono), еспѣс, еспѣнере, еспѣсѣчѣіѣне (expositione), еспѣсѣтѣрѣ, еспѣітор, еспосітѣчіѣ, еспосітѣв, еспосічѣіѣкѣлѣ.

8. Ім-пѣп орі імпѣіѣ (impono), імпѣс, імпѣнере, імпѣсѣчѣіѣне, імпѣсѣтѣрѣ орі імпостѣрѣ, імпѣітор, орі імпѣсѣтор, орі імпостор, імпосітѣв, імпосітѣчіѣ.

9. Дптрѣ-пѣп орі дптрѣ-пѣіѣ (interpono), дптрѣпѣс, дптрѣпѣнере, дптрѣпѣсѣчѣіѣне, дптрѣпѣсѣтѣрѣ, дптрѣпѣітор.

10. Оп-пѣп орі оп-пѣіѣ (oppono), опѣс, опѣнере, опѣсѣчѣіѣне (oppositione), опосітѣ, опѣітор, опѣсѣтѣрѣ, опосітѣв.

11. Пост-пѣп орі пост-пѣіѣ (postpono), постпѣс, постпѣнере, постпѣсѣчѣіѣне, постпѣсѣтѣрѣ, постпѣітор, постпосітѣв.

12. Прѣ-пѣп орі прѣ-пѣіѣ (a) прае-

роно, і, е, пзій днаіте), препъс, препъ-
пере, препъсчійне, (praepositione), пре-
пъсътъръ, препзітор, препосітв, препосіт.

13. Пре-пзи орі препзії (в) і, е, въ-
пъсек, suspicor, soupçonner) препъс, пре-
пъпере, препъсътъръ, препзітор, препосіт,
препосітв.

14. Про-пзи орі пропзії (pro-pono),
пропъс, пропъпере, пропъсчійне (pro-
positio), пропъсътъръ, пропосіт, пропзітор.

15. Ре-пзи орі репзії, (re-pono, і, е,
пзії іар ла лок,) репъс, репъпере, репъ-
счійне, репъсътъръ, репзітор, репъс-
торії, (repositorium).

16. Ръ-пзи орі рпъзії, (і, е, перд,
прпъдеск, ressumdo), рпъс, рпъпере,
рпъсчійне, рпъсътъръ, рпъзітор.

17. Се-пзи орі сепзії, (se-pono), сепъс,
сепъпере, сепъсчійне, сепъсътъръ, сепзі-
тор.

18. Спзи орі спзії, (і, е, ворвек, зік,
чева, expono), спъс, спъпере, спъсчійне,
спъсътъръ орі спзітъръ, спзітор, спзітв.
Bezī es-пзії Nr. 7.

19. Сзпзи орі сзпзії (suppono), сзпъс,
сзпъпере, сзпъсчійне, сзпосіт орі сзпо-
сітчії, сзпзітор, сзпъсъторії (supposito-
rium), сзпъсътріче.

20. Транс-пзи орі стръ-пзи, (trans-
pono), стрпъс, стрпъпере, стрпъсчій-
не, стрпъсътор, стрпзітв.

Асеменеа се пот deriva din вервъл
radікал дѣк зрпътоареле 18 вервърі ком-
пъсе, прекът:

„Дѣк — авдѣк, адѣк, чіркѣмдѣк, коп-
дѣк, дедѣк, дідѣк, едѣк, індѣк, дитродѣк,
овдѣк, пердѣк, предѣк, продѣк, редѣк, се-
дѣк, свѣдѣк, традѣк.“

De аічі кіар ші лѣminat vedem, de

кътъ тревзіндъ не есте позе квноцінда
препосіделор, ші пѣтереа лор че о аѣ сип-
гъре ші зпите къ алте зічері; фъръ de а
кърора щіндъ пічі съ дндръзпим а скріе
ромънеце, къчі алтмінтрелеа остенеала
не ва фі de tot дешартъ, іар ачеа скріе-
ре не ва тѣртърісі нецінда. — Деспре
ачеастъ матеріе маї не ларг дитр'алт тра-
ктат, deosebit, пѣмаї центръ лімба ро-
мънъ.

„Аічі те rog еѣ, Domnъле ші фрате
четітор! арътъмі орі каре din лімбеле че-
ле кълте ші вогате, каре съ аївъ 152 вор-
ве фаміліаре, ръсъріте пѣмаї дитр'о рѣ-
дъчінъ? ромъна аре, прекът vezī! — А-
ша dar, есте лімба ромънъ съракъ? пѣ
есте прімітоаре de компънері, слѣжіндъне
дитр'ачеаста de темеїї лімба латінъ, аде-
върата мѣтъ а ачеціа? — съ тѣчем de
терміні технічі, каріі дн ромънеце тре-
взіе съ рѣтѣїе немѣтаді, ка ші дн чеа
латінъ, — пѣ се пот deriva dintr'о рѣдъ-
чінъ мѣлте ші фоарте мѣлте къвінте, къ
каре лімба съ пі се днвогъдеаскъ, іар пої
авнд тоді терміні тревзіноші ші дрепт
еспікатіві, съ не пѣтем еспріма дн аде-
въратъл днделес, аплікндзіі ла орі че
днтъмпларе дѣпъ воіндъ ші тревзіндъ?
— Нѣ пѣтем зіче, къ лімба ромънъ п'а
фост пѣлъ акът съракъ, а фост къ аде-
върат, фіндкъ а фост некѣлтиватъ, пелъ-
кратъ, не 'нгріжітѣ; ва de tot пѣрѣсітѣ;
ачеаста се поате vedea din зпеле кърці
п. е. „Teologia моралъ, логіка, етіка ші
дрептѣл патрѣї, ші алте, de алтмінтрелеа
фоарте віне tradъсе дн ромънеце днкъ
дн сѣта трекътъ din „Elementa Philoso-
phiae recentioris M. Fr. Christiani Bau-
meister“ de лѣдатѣл ші дн вечніка по-

menire рѣпосатѣл дитрѣ ферицире преа дивѣдатѣл ieromonah Camzil Klain de Cad, дар дусъ пѣине де еспресіи сіліте ші мѣлді термині пѣ де пѣин; ва ші педрепт есплѣкаді: дар де акѣм дпѣинте пѣ ва маі фі сѣракъ, чі пе де о парте кѣ ажѣторіѣл лѣі Dѣтнезеѣ, ші а вѣрваділор меченаді, карі фѣрѣ крѣцаре пе дитинд мѣпѣ де ажѣтор; іар пе де алта пріп зелоаса сіргѣиндѣ ші мареа остенеалѣ а тѣтѣрор ротѣнлор дитѣвѣдаді дін тоате пѣрѣдіе, карі дін конвінѣереа адевѣрѣлѣ ші а тревѣиндѣі лѣкрѣазѣ акѣм фѣрѣ фрікѣ ші преѣет кѣ тоатѣ серіосітатеа ла а еі лѣдїре, кѣлтѣрѣ ші дпавѣдїре, кѣ пѣдежде, ка дп скѣрт сѣ се рѣдїче ла градѣл де чїнсте а алтор лїмѣі кѣлте де астѣзі, каре аѣшкѣоле вѣне, маі, ші віне органикате, знде се предаѣ тоате шїиндѣеле факѣлататїве; — зїк, кѣ дѣпѣ ачеаста лїмба ротѣлѣ пѣ ва маі фі сѣракъ, кѣ преѣзм маі сѣс ам арѣтат, дін орї че верѣ ші пѣте се пот форма кѣвінте поѣе кѣрате ротѣне, каре дін непорочїре зпеле пѣлѣ акѣм нїчї декѣм, іар алтеле преа пѣдїп с'аѣ дптревѣиндат; фїиндѣкѣ де аѣ ші фост кѣдїва вѣрваді ротѣні, карі аѣ дпдрѣспїт а пѣне астфел де кѣвінте дп скріерїле лор, дар ачеїа аѣ фост пѣдїпї ші пѣ фѣрѣ сѣїалѣ; фїиндѣкѣ попорѣл ротѣн, фїреѣе чел пѣдпѣвѣдат. (дптре каре се афлѣ ші зпї пѣкѣтошї, че вор кѣ сіла сѣ поарте пѣте де скріїтор орї че е маі мѣлт де аѣтор; — сѣ так де мѣлді, чеї че фак ачеаста дін рѣтатѣ, дін завїстіе ші вѣрѣта нїстѣ кѣтре пеамѣл ротѣн, кѣчї еї пѣфїинд ротѣні, чї стрѣїні, де алт пеам, сѣпт тотдеодатѣ вѣрѣжмашї пѣ'нпѣкаді кѣлтѣрї ші дпѣинтѣрї ротѣне —) кѣм ведеа асемеѣеа кѣ-

вінте азѣлѣі лор пѣовїчпѣїте, шї поате де мѣлді дін еї шї пѣ'нѣелесе, пѣмаї декѣт дпчепеаѣ а стрїга, а се вѣїета, а дїпа, а се пѣлѣпѣе, а ламента, ва поате шї а дпжѣра, фѣлѣцѣрѣнд челе маї грозаве апатеме асѣпрѣле, шї зїкѣнд, кѣ зпї ка ачѣщїѣ ле стрїкѣ лїмба! — Челор дїнтѣїѣ ле дѣм поваѣѣ ка зпор фраді аї поѣдрї, ка де време че дѣтнеалор дп прїчіпа ачеаста тот пѣ фак нїмік, сѣ пѣ се сѣперѣ, чї маї вѣрѣтос сѣ се вѣкѣре, кѣ се афлѣ дпкаїмеа алді іѣвїторї де паѣїа са, карі вѣзѣндѣшї лїмба дп прїмеждіе (спре маї маре рѣшїнеа поастрѣ дптр'ачествеаѣ лѣminat де акѣм), се сілеск а о скоате дін дптѣперек ла лѣмінѣ, кѣлтѣїнд фѣрѣ крѣцаре шї остенеалѣ, шї време шї аверѣ, фѣрѣ а аѣпѣта врео респлатѣ дѣла чїнева, кѣ асемеѣеа жѣртве преа пар се рѣсплѣтеск. *Ἄλλοις ὑπηρετῶν ἀναλίσκομαι.* Дар Длор ла асемеѣеа дптѣмплѣрї дп лок сѣ кѣртѣаскѣ (крїтіче), маї віне ар фї сѣ дпведе а'шї кѣпоаѣе лїмба, пе каре пѣ пот зїче кѣ о аѣ дпвѣдат; апої чеѣа че пѣ дпваѣѣ чїнева, поате шї вреодатѣ? — Шї дпсѣфѣршїт лїмба ротѣлѣ п'аре шї еа чева секретѣрї шї мѣїестрїї, каре дакѣ пѣ се вор дпвѣда шї дескѣперї кѣїва, пѣ ле кѣпоаѣе? чел че кѣпоаѣе шї шїе зп лѣкрѣ, ворѣеѣе деспре ел дін конвінѣере, дін шїиндѣѣ; шї кѣ чел че шїе, есте леспе а те дпдедеѣе. — А дпвѣда, пѣ е рѣшїне, дар а пѣ шї, есте рѣшїне, маї алес а пѣ шї че тревѣїе шїїѣт, шї е маї рѣшїне а ворѣї, де чеѣа че пѣ шїї. — Еѣ те дптрев Домпѣле! аї дпвѣдат, орї аї стѣдіат лїмба ротѣлѣ? Дака о веї фї дпвѣдат, о веї шї; дар дака пѣ, кѣм, шї кѣ че дрепт претїнї ачеаста? Поате кѣ дрептѣл

